

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3249/2022. (V. 18.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.VI.21.104/2020/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó természetes személy – jogi képviselője (dr. Gyöngyösi Zoltán ügyvéd) útján – 2021. augusztus 16-án az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz, melyben, illetve a 2021. december 8-án benyújtott indítványkiegészítésében kérte a Fővárosi Törvényszék 22.P.23.348/2016/100. számú ítélete, a Fővárosi Ítéltábla 3.Pf.20.110/2020/10. számú ítélete, valamint a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.VI.21.104/2020/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését, mivel azok – végleges álláspontja alapján – véleménye szerint ellentétesek az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével és XXVIII. cikk (1) bekezdésével.
- [2] 2. Az indítványozó egy ingatlan birtokba adása és elszámolás iránt indult polgári per felperese volt; az ügy alapjául szolgáló tényállás a következő volt.
- [3] Az indítványozó felperes 1997-ben ajándékozási szerződést kötött az alperes természetes személlyel egy budapesti társasházi lakásra, melynek értelmében a perbeli ingatlan tulajdonjogát rá ingyenesen átruházza, annak birtokát pedig 1997. december 31. napjától részére átengedi. Az ingatlan birtokának átadására évekig nem került sor, de az ingatlannal kapcsolatos ügyek intézésére az alperes tulajdonos a felperest 1997-ben meghatalmazta. A felperes 1997 óta ténylegesen a lakásban lakott, így annak birtokosa volt mint szívességi lakáshasználó; 1997-ben felújítási munkákat is végeztetett a birtokában levő ingatlanon. 2006-ban a felek közötti megromlott viszonyra tekintettel az alperes tulajdonos felszólította a felperest a lakás birtokba adására. A felperes ennek nem tett eleget, a lakás ajtaján zárat cserélt.
- [4] A felperes keresetet terjesztett elő az ajándékozási szerződés érvénytelenségének megállapítása, illetve az ajándék visszakövetelése iránt, melyeket a jogalap tekintetében a Fővárosi Törvényszék elsőfokon és a Fővárosi Ítéltábla is másodfokon részítélettel elutasított, majd a jogerős részítéletet a Kúria hatályában fenntartotta. Az alperes a viszontkeresetében kérte a felperest kötelezni az ingatlan birtokba adására, illetve a 2006. augusztus 1-től az ítélethozatalig terjedő időszakra használati díj fizetésére. A felperes ellenkérelmében kérte a viszontkereset elutasítását és az ingatlanra fordított felújítási, illetve a lakás fenntartásával kapcsolatos költségei megtérítését.
- [5] A Fővárosi Törvényszék 22.P.23.348/2016/100. számú, megismételt eljárásban meghozott ítéletével kötelezte a felperest, hogy az ingatlant 60 napon belül bocsássa az alperes birtokába, fizessen meg az alperesnek 15 773 497 Ft-ot, és rendelkezett a birtokba adásra vonatkozó rendelkezés előzetes végrehajthatóságáról. Az ítélet indokolása szerint az alperes meghatalmazása a felperest nem jogosította a használatra, sem a bejárati ajtón zárcserére, aki így legkésőbb ettől az időponttól kezdve rosszhiszemű jogcím nélküli birokossá vált, a jogállására pedig a felelős őrzés szabályai voltak irányadók, melyek alapján 2006-tól nem jogosult az ingatlan használatára. Szakértői vélemény alapján a felperes 584 416 Ft beruházási költséget és az ingatlan fenntartására fordított 540 127 Ft szükséges költséget számolhatott el, miközben az alperes tulajdonost megillető használati díj a piaci viszonyok alapján 16 898 040 Ft. A kettő közötti különbség 15 773 497 Ft, melynek megfizetésére a felperes lakáshasználó köteles. Mivel az elszámolás alapján a felperest terheli fizetési kötelezettség, így az ingatlan visszatartására nem jogosult.

- [6] Az elszámolást az ítéleti indokolás szerint a kirendelt ingatlanforgalmi szakértő szakvéleménye alapozta meg. A szakértő helyszíni szemlét nem tudott tartani, mivel a végül pervesztes felperes őt szabályszerű értesítés ellenére sem engedte be, utóbb pedig az általa kért kiegészítő szakvélemény költségének előlegezésére nem volt hajlandó. Téves a felperes azon hivatkozása, hogy a szakértő értesítése a postai szolgáltatásokról szóló 2012. évi CLIX. törvény 2. § 18. pontja szerinti hivatalos iratnak minősülne, ezért arra nem irányadó a postai szolgáltatások nyújtásának és a hivatalos iratokkal kapcsolatos postai szolgáltatás részletes szabályairól szóló 335/2012. (XII. 4.) Korm. rendelet. A szakértő a 2011. szeptember 19-én megtartandó helyszíni szemle időpontjáról szóló értesítést 2011. szeptember 7-én elküldte, a posta arról szeptember 11-én értesítette a felperest, így eljárási hiba nem történt; emellett a jogi képviselője emailben is megkapta a helyszíni szemle időpontjáról szóló tájékoztatást, valamint a 2011. szeptember 18-án tartott tárgyalás alkalmával maga a bíróság is tájékoztatta arról a felperest. A szakértő így helyszíni szemle nélkül, a felperes által előadottak, az ingatlanforgalmi viszonyok, csatolt dokumentumok és a felperes által megnevezett tanúk vallomása alapján készítette el a szakvéleményt. Mivel a felperes által állított tények bizonyíthatatlansága a felperes tévére esik, és a felperes volt az, aki szabályszerű értesítés, továbbá a bíróság külön szóbeli felhívása és a felperesi jogi képviselő külön emailben értesítése ellenére sem biztosította a helyszíni szemle lehetővé tételét, majd a kiegészítő szakvélemény költségét – annak következményeire való bírósági figyelmeztetés ellenére – nem előlegezte meg, így a felperes azon hivatkozása, hogy az értéknövelő beruházások értéke a felújítást végző vállalkozó tanúvallomásában foglaltakhoz képest nagyobb értékű volt, bizonyíthatatlan maradt, ennek következtében összességében – saját érdekkörében felmerülő ok miatt – pervesztes lett.
- [7] Az elsőfokú ítélettel szemben a felperes nyújtott be fellebbezést; a másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla 3.Pf.20.110/2020/10. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében helyben hagyta, az előzetes végrehajthatóvá nyilvánítást pedig mellőzte. A másodfokú bíróság egyetértett a törvényszékkel abban, hogy a szakértői vélemény felhasználása jogszerű volt, a bizonyíthatatlanság a felperes terhére esik, és az ő felróható magatartása miatt nem lehetett helyszíni szemlét tartani, amely kizárólag az általa tett állítások alátámasztására szolgált volna, a tényállás azonban enélkül is megállapítható volt; abból pedig az elsőfokú bíróság helytálló jogi következtetéseket vont le.
- [8] A felperes felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a jogerős döntéssel szemben; a Kúria Pfv.VI.21.104/2020/5. számú ítéletével a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta, mivel az az ügy elbírálásához szükséges mértékben feltárt és helyesen megállapított tényállásból helytálló jogi következtetéseket vont le. Részletesen indokolt határozatában egyetértett az ítéltábla valamennyi érdemi megállapításával, hozzátéve, hogy a felperes eljárása „ellentétes a jóhiszemű joggyakorlás követelményével, egyértelműen a per elhúzására irányult, annak akadályozását célozta, hogy az 1997. december 31. óta birtoklásra jogosult, tulajdonos alperes az ingatlan birtokába lépjen”. Összességében az eljáró bíróságok jogszerűen mellőzték a szakértői bizonyítás kiegészítését és alapították az érdemi határozatukat az elkészült szakvéleményre a viszontkeresettel érvényesített használati díj és a felperes azzal szembeni beszámítási igénye kapcsán.
- [9] Ezt követően az indítványozó alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz a Fővárosi Törvényszék 22.P.23.348/2016/100. számú ítélete, a Fővárosi Ítéltábla 3.Pf.20.110/2020/10. számú ítélete, valamint a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.VI.21.104/2020/5. számú ítélete ellen, azok alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérve. Végleges érvelése szerint a támadott döntések ellentétesek az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerinti jogbiztonság követelményével, valamint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal.
- [10] A jogbiztonságot az indítványozó szerint azért sértik a támadott döntések, mert a Kúria eltért a korábbi ítélezési gyakorlattól, konkrétan a KGD.2016.53. számú eseti döntéstől, mely közigazgatási perben az adóhatósági határozat ügyféllel való közlésére vonatkozó kereseteindítási határidő számításáról rendelkezett, és amely az indítványozó szerint – nem értve egyet az eljáró bíróságok azon véleményével, hogy a szakértő értesítése nem tekinthető hivatalos iratnak – a szakértő által küldendő értesítésre is vonatkoztatható. Szintén a jogbiztonságot sérti, hogy a Kúria nem vette figyelembe az igazságügyi szakértői tevékenységgel foglalkozó egyik kúriai joggyakorlat-elemző csoport összefoglaló jelentését, és – erre irányuló indítványát elutasítva – nem indított az alapul fekvő ügyben jogegységi eljárást sem.

- [11] A tisztességes bírósági eljáráshoz való joga pedig azért sérült, mert a bíróságok olyan szakértői véleményre alapozták az általuk megállapított, a döntések alapjául szolgáló tényállást, amely nem is tekinthető szakértői véleménynek, mivel helyszíni szemle nélkül ingatlanra vonatkozó szakértői vélemény nem készíthető. Ezzel kapcsolatban vitatta mindhárom bíróság azon jogértelmezését, hogy mivel a szakértői vélemény elkészítése az ő érdekkörében felmerült okból hiúsult meg, ezért a bizonyítatlanság következményeit neki kellene viselnie. Helytelennek tartotta a jogszabályok azon értelmezését is, miszerint a szakértői értesítés nem minősül hivatalos iratnak, és ezért arra nem a hivatalos iratokra vonatkozó postai kézbesítési szabályok vonatkoznak. Álláspontja szerint a szakértőnek – a költségek megelőlegezésére való felhívás nélkül is – ismételt meg kellett volna kísérelnie a helyszíni szemle elvégzését, mert helyszíni szemle hiányában ingatlan-forgalmi szakértői vélemény egyáltalában nem alkotható, így az – mint nem létező bizonyíték – jelen ügyben fel sem lett volna használható a tényállás megállapítása során.
- [12] 4. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az 56. § (2) bekezdése értelmében a befogadhatóságról dönteni jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt feltételeit, különösen a 27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. §-ok szerinti feltételeket. Megállapítható, hogy az indítvány határidőben érkezett, a konkrétan megjelölt és sérelmezett bírósági döntések mindegyike alkotmányjogi panasszal támadható, az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeket kimerítette, az indítványozó érintettnek és jogosultnak minősül. Az indítványozó a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog vonatkozásában Alaptörvényben biztosított jogok sérelmére hivatkozik, az Alaptörvény B) cikke azonban nem tekinthető Alaptörvényben biztosított jognak, így arra alkotmányjogi panaszban hivatkozni – kivéve a visszaható hatály tilalmát és a kellő felkészülési idő követelményét – nem lehet; ez utóbbi indítványi elem vonatkozásában a panasz tehát nem felel meg az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott feltételnek. Az alkotmányjogi panasz azonban az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése által garantált tisztességes bírósági eljáráshoz való jog vonatkozásában is alkalmatlan érdemi elbírálásra, ennek alapján az nem fogadható be.
- [13] A panasz a három támadott bírói döntés tartalmi kritikáját foglalja magában, és a bíróságok tényállás-megállapítási és jogértelmezési tevékenységét, elsősorban a szakértői bizonyításra és a szakértői értesítés hivatalos irati minőségére vonatkozó rendelkezések bíróságok általi értelmezését, valamint a bíróságok bizonyításfelvételi és bizonyítékértékelési tevékenységét sérelmezi. A panasz tartalma szerint a tényállás felülvizsgálatára és a bírósági jogértelmezés és jogalkalmazás megváltoztatására, összességében egy más tartalmú, a felperes pernyertességét eredményező ítélet meghozatalára irányul; érdemi alkotmányjogi okfejtést nem tartalmaz. Ennek okán az indítvány nem veti fel annak a lehetőségét, hogy akár a bírói döntések bármelyikét érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség történt volna, akár hogy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésről volna szó, így a panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában meghatározott feltételnek.
- [14] A tényállás megállapítása és az ehhez vezető bizonyítékok felvétele és értékelése, ezen belül az alkalmazandó jogszabályok értelmezése a bíróságok, ezen belül is elsősorban a Kúria, nem pedig az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozó kérdés. Az Alkotmánybíróság továbbá már a 3325/2012. (XI. 12.) AB végzésben kifejtette, ezzel kapcsolatos gyakorlata pedig azóta is töretlen, hogy „[a]z Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. [...] [A]z Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszon keresztül is az Alaptörvényt, az abban biztosított jogokat védi. Önmagukban [...] a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasznak. Egyébként az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna.” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}
- [15] 5. A fentiek alapján az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.VI.21.104/2020/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2022. május 3.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/3152/2021.

